

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI

Realizowany w Gimnazjum w Czarnej

*„ Wychowują jedynie ci, którzy mają nadzieję”
ks. Józef Tischner*

**Autorzy programu:
mgr Alicja Miesiączek
mgr Iwona Plezia
mgr Jacek Bihun**

1. Diagnoza środowiska szkolnego.

Gimnazjum w Czarnej swoim zasięgiem obejmuje młodzież z dziewięciu miejscowości: Czarna, Czarna Dolna, Żłobek, Rabe, Lipie, Michniowiec, Polana, Olchowiec, Chrewt. Uczniowie w większości wywodzą się z rodzin pełnych, w których przynajmniej jedno z rodziców pracuje zawodowo. Jednakże ostatnie lata pokazały, że rodziny te ubożeją. Rozmowy z rodzicami wskazują na to, że obniżył się status ekonomiczny rodziny. Liczne są przypadki nie opłacania składek szkolnych, obowiązkowego ubezpieczenia dzieci czy też wyposażenia w podręczniki szkolne i przybory szkolne.

Z naszych analiz wynika, że w 8 rodzinach nadużywa się alkoholu. Niepokojącym zjawiskiem jest fakt, że sześcioro uczniów pije alkohol i tyleż samo pali papierosy. Istnieje również problem przemocy w szkole, uczniowie spotykają się z różnymi formami agresji zarówno słownej, fizycznej jak i skierowanej na przedmioty. Do tych form najczęściej należą: wyzwiska, wyśmiewanie, poniżanie, zastraszanie, wymuszanie, niszczenie sprzętu szkolnego i osobistego, kradzieże. Spora część uczniów regularnie chodzi na wagary.

2. Zadania dla realizatorów programu.

- Prowadzenie zajęć zgodnie z programem przygotowanym dla danej grupy i diagnozą indywidualną uczniów,
- Praca ze stałymi grupami dzieci,
- Utrzymanie kontaktów z rodziną ucznia w celu:
 - diagnozy sytuacji rodzinnej,
 - rozwiązywanie problemów rodziny,
 - współpracy w sprawie postępów dziecka w nauce i zachowaniu,
- Prowadzenie dokumentacji pracy,
- Współpraca z instytucjami wspomagającymi,
- Dostosowanie i doskonalenie się,
- Pozyskiwanie środków na działalność profilaktyczną,

3. Założenia programu.

Cel główny: profilaktyka źródłem dobrego zdrowia psychicznego i fizycznego.

- Tworzenie bezpiecznej, ciepłej atmosfery w szkole,
- Ograniczenie zachowań agresywnych i przemocy w szkole.
- Poznanie się wzajemne i budowanie zaufania.
- Wzmacnianie poczucia własnej wartości.
- Nauka i ćwiczenie zachowań asertywnych.
- Wzbudzenie w uczniach poczucia odpowiedzialności za własne zdrowie.
- Rozpoznawanie oznak stresu oraz sposobów radzenia sobie z nim.

- Rozwijanie umiejętności radzenia sobie z napięciem pojawiającym się w trudnych sytuacjach.
- Przybliżenie znaczenia pozytywnego myślenia.
- Wskazywanie na szkodliwość używek oraz ukazywanie zagrożeń, jakie niosą ze sobą uzależnienia.
- Propagowanie zdrowego stylu życia.
- Wskazywanie pożądanych wzorców zachowań.
- Projekcja filmów o tematyce prozdrowotnej.
- Wskazywanie sposobów „trzeźwego” spędzania czasu wolnego oraz kreowanie właściwych wzorców.
- Wskazywanie wartościowych rozrywek.
- Budowanie więzi ze szkołą.
- Poznanie sposobów oddziaływania reklam na ludzi i nauczanie rozszyfrowania reklam papierosów i napojów alkoholowych.
- Informowanie rodziców, co mogą zrobić, aby zapobiegać uzależnieniom swoich dzieci.
- Zwrócenie uwagi rodziców na sygnały ostrzegawcze pojawiające się w przypadku uzależnień oraz inspiracja do lektury wartościowych pozycji traktujących o tej problematyce.

4. Kompetencje realizatorów programu:

- Znajomość pedagogiki i psychologii rozwojowej.
- Znajomość procesu grupowego i umiejętność kierowania nim.
- Umiejętność diagnozowania sytuacji dziecka i rodziny.
- Rozumienie mechanizmów powstawania dysfunkcji w rodzinie.
- Wiedza na temat alkoholizmu, przemocy w rodzinie.
- Rozumienie sytuacji dziecka w rodzinie dysfunkcyjnej i zasad udzielanej pomocy.
- Umiejętność wspierania emocjonalnego dziecka.
- Umiejętność konstruktywnego rozwiązywania konfliktów oraz motywowanie dziecka do współpracy.

- Umiejętność stawiania granic i egzekwowania wymagań.
- Umiejętność wprowadzania i przestrzegania norm.
- Umiejętność rozpoznawania poważnych zaburzeń wymagających specjalistycznej pomocy i kierowanie dziecka do odpowiednich specjalistów i instytucji.
- Umiejętność zawierania kontraktów z dziećmi i rodzicami.
- Znajomość technik i zabaw pozwalających na atrakcyjną organizację zabaw opiekuńczo – wychowawczych.
- Kreatywność w podejściu do zajęć.

5. Forma realizacji programu:

- Realizację ścieżki edukacyjnej (prozdrowotnej) na poszczególnych zajęciach edukacyjnych.
- Lekcje wychowawcze.
- Dożywianie uczniów.
- Spotkania z przedstawicielami: Policji, Straży Pożarnej, Sądu, Straży Granicznej, pracownikami PP- P.
- Spotkania z pedagogiem szkolnym.
- Spotkania z rodzicami.
- Koła zainteresowań
- Zajęcia klubu 4 – H.
- Zajęcia świetlicy socjoterapeutycznej prowadzone zgodnie z programem pt. „ Program Zdrowego Stylu Życia” – koordynatorzy E. Paszkowska, B. Basiurka.
- Ferie na wesoło.
- Akcje charytatywne „ Góra Grosza”, „ Pajacyk” oraz okolicznościowe na rzecz osób potrzebujących.
- Imprezy i uroczystości szkolne zgodnie z harmonogramem.
- Obozy, wycieczki, kolonie – zgodnie z programem Świetlicy Socjoterapeutycznej i Planami Wychowawczymi.
- Redagowanie gazetki szkolnej „ Głos podziemia”.

6. Realizacja programu:

Lp.	ZADANIA	FORMA REALIZACJI	REALIZATOR	KRYTERIA SUKCESU	DOKUMENTACJA
1.	Ograniczenie zachowań agresywnych i przemocy w szkole. Rozwijanie wiedzy i umiejętności interpersonalnych. Budzenie więzi ze szkoła. Kształcenie umiejętności współdziałania w grupie.	- planowanie ciekawych form spędzania wolnego czasu, - wdrażanie zasad skutecznego i bezkonfliktowego komunikowania się w grupie, - sposoby rozwiązywania konfliktów,	Wychowawcy, dyrektor, świetlica szkolna i socjoterapeutyczna Pedagog szkolny, pracownicy poradni,	Uczniowie: akceptują zasady obowiązujące w szkole i poza nią - potrafią otwarcie wyrazić własne zdanie, - komunikują się z innymi, - rozwiązują konflikty,	Zapisy w dziennikach lekcyjnych i świetlicy.
2.	Wyrabianie i utrwalanie nawyków zdrowego stylu życia.	- uczestnictwo w różnych formach aktywności ruchowej, rekreacyjnej, - poszerzanie wiedzy o regionie, jego historii, zabytkach, walorach turystyczno-rekreacyjnej, - zasady pierwszej pomocy, - poszerzanie wiedzy o zdrowym stylu życia,	Wychowawcy, dyrekcja szkoły, lekarz rodzinny, pielęgniarka, rodzice, GOK, GOPR, pracownicy BPN, nauczyciele różnych przedmiotów.	Uczniowie: - potrafią radzić sobie w życiu codziennym, - radzą sobie w sytuacjach trudnych, - potrafią wybrać alternatywne formy spędzania wolnego czasu,	Zapisy w dzienniku lekcyjnym.

3.	Wskazywanie szkodliwości używek oraz ukazywanie zagrożeń jakie niosą ze sobą uzależnienia.	- spotkania z psychologiem, policjantem, pedagogiem szkolnym, lekarzem w związku z tematyką uzależnień,	Pedagog, wychowawcy, policjant, psycholog, dyrektor, lekarz, pielęgniarka.	Uczniowie : - znają zasady asertywności, - potrafią wskazać zagrożenia , jakie niosą za sobą uzależnienia.	Zapisy w dzienniku lekcyjnym.
4.	Rozbudzanie wrażliwości estetycznej i odkrywanie własnych zdolności twórczych.	- zajęcia: teatralne, plastyczne, muzyczne, taneczne, informatyczne, inne koła zainteresowań, - kształtowanie umiejętności wyboru informacji podawanych przez środki masowego przekazu,	Nauczyciele, dyrektor, GOK, rodzice.	Uczniowie rozwijają własną wrażliwość, nabywają umiejętność bycia krytycznym odbiorcą mas mediów.	Zapisy w dziennikach kół zainteresowań.
5.	Informowanie rodziców o możliwościach zapobiegania uzależnieniom wśród swoich dzieci.	Organizacja spotkań rodziców z - wychowawcami, - pedagogiem szkolnym, - pracownikami PP- P, - policją, - służbą zdrowia,	Nauczyciele, wychowawcy, pedagog, pracownicy poradni, policji, służby zdrowia.	Rodzice: - są świadomi zaistniałego problemu, czujnie obserwują swoje dzieci, potrafią zauważyć pierwsze symptomy zagrożenia.	Zapisy w dziennikach lekcyjnych.

7. Ewaluacja osiągnięć.

Stosowane będą następujące formy kontroli i oceny:

- Wywiady i rozmowy z rodzicami,
- Sprawozdanie z realizacji ścieżek między przedmiotowych oraz kół zainteresowań,
- Ankiety – „*Profilaktyka uzależnień*” oraz „*Poczucie bezpieczeństwa w szkole*”.

8. Załączniki:

Są nimi ankiety – „*Profilaktyka uzależnień*” i „*Poczucie bezpieczeństwa w szkole*”. Każda z nich skierowana jest do rodziców, uczniów i nauczycieli.